

Lisa Williamson

Malala

YOUSAFZAI

Cu ilustrații de Mike Smith

Traducere din limba engleză
de Andreea Niță

POLIROM
2020

Colecția JUNIOR este coordonată de Dan Croitoru.

Lisa Williamson, *Malala Yousafzai*

Text © Lisa Williamson, 2019

Illustrations © Mike Smith, 2019

© 2020 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

WILLIAMSON, LISA

Malala Yousafzai / Lisa Williamson; trad. din lb. engleză de Andreea Niță; cu il. de Mike Smith. – Iași: Polirom, 2020

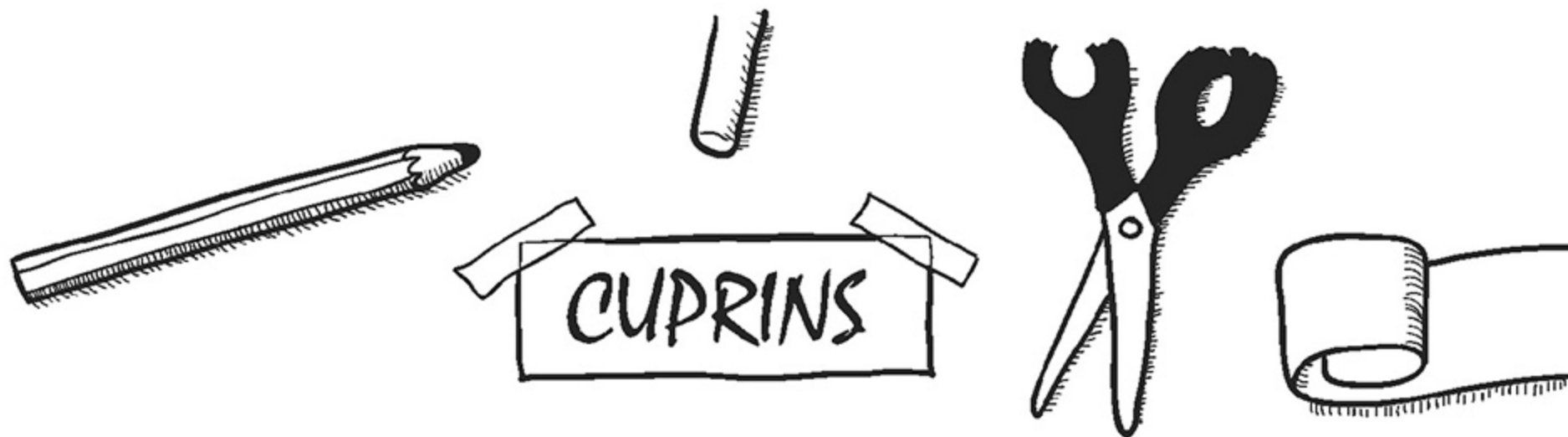
ISBN: 978-973-46-8255-3

I. Niță, Andreea (trad.)

II. Smith, Mike (il.)

087.5

Printed in ROMANIA

CUPRINS

INTRODUCERE

1. NICI O PETRECERE PENTRU MALALA

2. MALALA IA NIȘTE HOTĂRÂRI

3. MALALA SE ÎNFURIE

4. MALALA ȘI TALIBANII

5. MALALA DĂ DE VESTE

6. MALALA ÎN DEPLASARE

7. AI GRVĂ, MALALA!

8. MALALA PIERDE O SĂPTĂMÂNĂ

9. MALALA SE TREZEȘTE

10. MALALA SE MUTĂ

11. CE A FĂCUT MALALA MAI DEPARTE

CRONOLOGIE

GLOSAR

INDICE

5

9

28

39

61

73

81

89

100

109

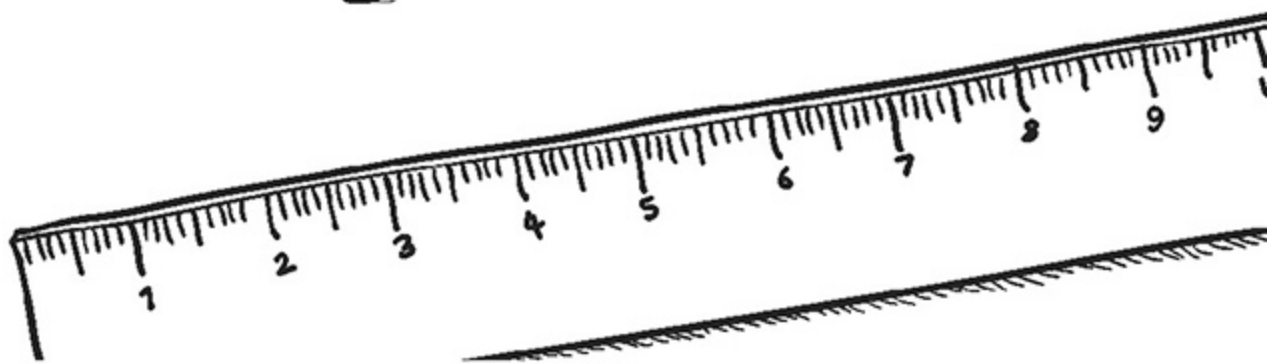
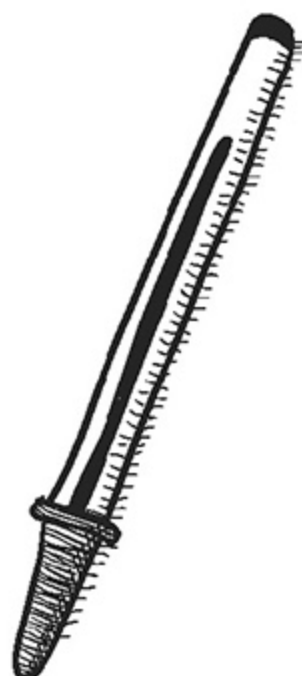
121

132

153

156

159

5. MALALA DĂ DE VESTE

Presa din întreaga lume începea în sfârșit să bage de seamă ce se petrecea în Pakistan. Însă, deși se făceau o mulțime de reportaje despre luptele dintre armată și talibani, prea puțini jurnaliști păreau preocupați și de impactul pe care îl aveau talibanii asupra oamenilor de rând.

Totuși, când știrile despre interdicția de-a merge la școală pentru fete au ajuns la BBC, un reporter radio pe nume Abdul Hai Kakar l-a contactat pe tatăl Malalei și l-a întrebat dacă vreuna dintre elevele lui ar fi dispusă să scrie pentru website-ul lor. Reporterul se gândea la **un jurnal anonim** despre cum e viața sub regimul talibanilor. Ziauddin și-a întrebat elevele și o singură fată curajoasă s-a oferit voluntară, însă a doua zi tatăl ei a dat buzna la școală.

Celelalte fete erau prea speriate ca să se bage în așa ceva. Dar nu și Malala. Asta era șansa ei să dea de veste în întreaga lume despre tot ce se petrecea în jurul ei – n-avea de gând să lase să-i scape o asemenea ocazie.

JURNALUL LUI GUL MAKAI

Înainte de toate, Malala avea nevoie de un pseudonim cu care să-și semneze articolele. La sugestia lui Hai Kakar, a ales până la urmă numele „Gul Makai”. Înseamnă „albăstrea” în urdu, dar este totodată și numele unei eroine dintr-o poveste paștună, care se folosea de Coran ca să-i învețe pe bărbați că războiul nu aduce nimic bun. Malala spera ca articolele ei să aibă același efect.

Însă **n-avea nici cea mai mică idee de unde să înceapă**. Până atunci nu ținuse niciodată un jurnal personal, iar acesta urma să fie disponibil oricui. Hai Kakar i-a venit în ajutor sunând-o și luându-i interviuri în fiecare săptămână. După care transcria tot ce-i spusese ea și îi trimitea înapoi Malalei să verifice înainte să publice pe internet.

Primul articol din jurnalul Malalei a apărut în ianuarie 2009, sub titlul „Mi-e frică”. În doar câteva zile, **toată lumea din Mingora vorbea despre asta**, iar colegele de clasă ale Malalei încercau să ghicească identitatea autoarei.

Un jurnalist de la *The New York Times* – unul dintre cele mai mari ziare din lume – a hotărât să călătorească în Mingora ca să facă un film documentar despre interdicția de-a merge la școală pentru fete. Filmul urma să fie în mare parte despre Ziauddin, directorul școlii, însă regizorul a întrebat dacă misterioasa autoare a jurnalului n-ar putea să apară și ea. Această propunere a dus lucrurile la cu totul alt nivel.

Jurnalul lui Gul Makai era anonim, însă documentarul nu putea fi. În mod incredibil, deși Malala cunoștea riscurile la care se expune, **a acceptat pe dată**. Iată o șansă și mai mare să spună tuturor, din întreaga lume, ce se petrece cu adevărat la ea în țară. N-avea de gând sub nici o formă să lase să-i scape o asemenea ocazie. Dar, odată ajunși în Mingora, reporterul și cameramanul păreau să fi schimbat cu totul subiectul documentarului. Acum, Malala era vedeta. Documentarul urma să surprindă o zi din viața ei, din zori, când își spunea rugăciunile, până târziu în noapte, când se spăla pe dinți înainte de culcare.

Regizorul voia ca toată lumea să se poarte pe cât de firesc putea, ceea ce era practic imposibil.

Cum mai rămâneau doar câteva zile până la interdicția de-a merge la școală, Malala era atât de supărată, încât a izbucnit în plâns. La început, i-a fost rușine – mii de oameni aveau să se uite la ea! Dar și-a dat imediat seama că **exact asta trebuie să vadă** – lacrimile ei aveau să-i ajute pe oameni să înțeleagă mai bine cât de importantă e școala pentru fetele ca ea.

N-au cum să mă oprească! O să-mi continui studiile, fie că o voi face acasă, la școală sau în altă parte. Asta este cererea noastră pentru întreaga lume – să ne salveze școlile, să salveze Pakistanul, să salveze Swatul!

Ultima zi de școală a Malalei a fost 14 ianuarie 2009, iar ea și prietenele ei și-au făgăduit s-o facă memorabilă: s-au jucat și au cântat împreună cu elevele mai mici și au rămas în curtea școlii ore bune după ce a sunat clopoțelul. A fost distractiv, însă, dincolo de aerul ei curajos, Malala se simțea tristă și disperată. Când a ajuns acasă, n-a mai putut să se stăpânească și **a plâns ore în șir**.

ȘCOALA SECRETĂ

Cum nu mai mergea la școală, Malala s-a trezit dintr-odată cu foarte mult timp liber, pe care nu voia să-l irosească. Așa că a început să ia atitudine împotriva interdicției. În

următoarele săptămâni a început să călătorească, împreună cu Ziauddin, în Peshawar și alte localități, mai mari sau mai mici, care nu fuseseră – încă – ocupate de talibani. Le-a povestit locuitorilor ce se întâmpla în iubitul ei Swat.

Deși credeau că talibanii n-aveau să ucidă vreodată un copil, mulți oameni se temeau totuși pentru Malala.

De câte ori mergea să dea un interviu, bunica ei se ruga lui Allah pentru ea.

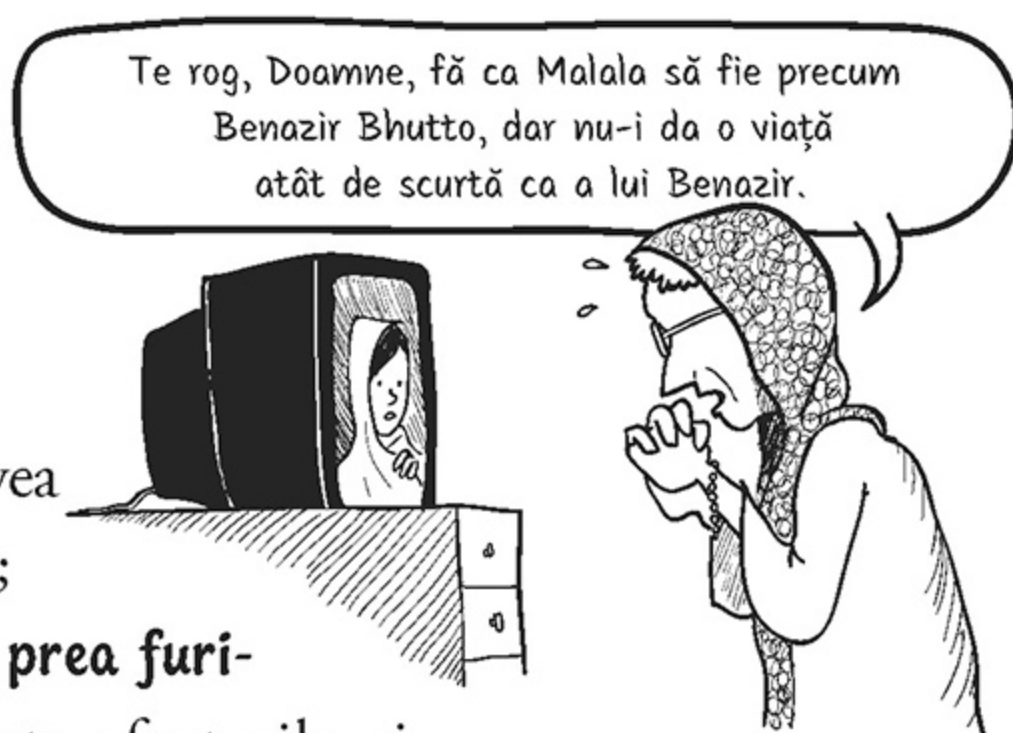
Malala însă nu avea vreme să se teamă;

era pur și simplu prea furi-

oasă. În plus, toate eforturile ei

începeau să dea roade. Grație atâtor apariții la televizor și interviuri la radio, locuitorii din întreg Pakistanul băgau în sfârșit de seamă că ceva se petrecea.

Fazlullah ajunsese între timp extrem de puternic în Swat și în Provincia de la Frontiera de Nord-Vest în general, însă nu era deloc la fel de bine văzut în restul țării. Dacă voia să le intre în grații tuturor acelor oameni, trebuia să facă față unei presiuni tot mai mari (existentă în mare măsură datorită campaniei lui Ziauddin și a Malalei) și să se mai gândească în privința deciziei de-a le interzice fetelor să meargă la școală. Așa că, în mod incredibil, la mai puțin de o lună după intrarea în vigoare a interdicției,

Fazlullah s-a răzgândit și a acceptat, cu greu, ca fetele să beneficieze de educație până la vârsta de zece ani.

Malala avea unsprezece ani, la fel ca o parte din prietenele ei, dar asta nu le-a împiedicat să-și urmeze visul. Ea și colegile și-au schimbat uniforme albe-albastre cu haine obișnuite, au ascuns cărțile sub șaluri în drumul spre școală și aveau replici pregătite în caz că erau oprite de talibani.

Era riscant, dar totodată și palpitant. Doamna Maryam numea asta „protestul lor tăcut“.

PACE ÎN SWAT?

Un foc de armă însemna cândva în Mingora că cineva sărbătorește ceva – o naștere (a unui băiat, desigur) sau o nuntă –, însă războiul pusese capăt acestei obicei. Așa că, atunci când au auzit focuri de armă în zorii zilei de 16 februarie 2009, oamenii s-au speriat teribil. Abia câteva ore mai târziu aveau să afle că **era de fapt ceva de sărbătorit**. Talibanii și guvernul local ajunseseră la o înțelegere și voiau să încheie pace. Guvernul urma să impună